

Posudek vedoucího diplomové práce

Jan Franek: Trestní nalézací komise Opava – venkov 1945–1948

Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, Historický ústav, 70 s. rkp. + přílohy

Oponent: PhDr. Tomáš Hradecký, Ph.D.

Jan Franek si za téma diplomové práce zvolil tematiku trestní nalézací komise v okrese Opava – venkov v letech 1945–1948. Tato volba byla velmi vhodná vzhledem k aktuálnosti tématu retribučního soudnictví a též návaznosti na předchozí výzkum Jana Franka v oblasti trestní nalézací komise okresu Krnov.

Struktura diplomové práce je logicky vystavěna. Nejprve v úvodu autor přibližuje strukturu diplomové práce, dochovanost archivních materiálů a charakterizuje odbornou literaturu. V první kapitole se autor věnuje obecně retribučnímu soudnictví, objasňuje vývoj dekretů prezidenta republiky se zaměřením na dekrety 16/1945 Sb., 17/1945 Sb. a dekret 138/1945 Sb. Další část práce je již zaměřena na charakteristiku Trestní nalézací komise Opava – venkov, kdy se autor věnuje vzniku a vývoji politického okresu. Hlavní část diplomové práce je pochopitelně věnována vlastní činnosti trestní nalézací komise. Autor po provedení velmi pečlivé heuristiky v relevantních archivních fondech Státního okresního archivu v Opavě přistoupil k charakteristice činnosti trestní nalézací komise, jejímu složení a struktuře trestní nalézací komise. Tato část je diplomantem velmi pečlivě zpracována, stejně tak, jako další části diplomové práce. Celkem, dle oficiálních statistik projednala 1150 případů. Janu Frankovi se podařilo plně rekonstruovat celkem 940 případů, kterým se v práci věnuje. Diplomant na základě analýzy případů řešených před trestní nalézací komisí Opava – venkov posléze výsledky komparuje s prací výstupy trestní nalézací komise Krnov. Právě tato komparace, je v rámci práce cenná. Diplomant přistoupil k charakteristice jednotlivých trestů, kde velmi podrobně popisuje dle různých kritérií, např. místo bydliště odsouzeného, druhy trestů, procentuální zastoupení jednotlivých druhů trestů, počty obviněných v soudním okrese v podílu k počtu obyvatelstva, počty obviněných v rámci jednotlivých obcí daného soudního okresu. Statistické výstupy v podobě tabulek či grafů jsou doplněny mapovými podklady, které názorně ilustrují výstupy komisí v rámci jednotlivých obcí. Autor se pochopitelně zabývá i odvolacím řízením a předkládá i rozbor jednotlivých případů a důvody obvinění. A stručně je zmíněna i revize po roce 1948.

V závěru autor shrnuje celou práci.

Práce je velmi cenná z hlediska pečlivé heuristiky, která vyústila ne pouze v samotný popis činnosti trestní nalézací komise, ale tato činnost je statisticky zpracována v grafech a tabulkách. Též přílohy, především, jednotlivé případy projednávané před trestní nalézací komisí, umožňují se tématikou dále zabývat.

Autor se bohužel nevyhnul některým drobným typografickým a gramatickým nepřesnostem.

Zájem, přesnost, zaujetí autora a především vlastní syntéza a analýza pramenů a jejich statistické zpracování umožnilo autorovi odevzdat kvalitní diplomovou práci. Její pasáže, po náležité úpravě, by si zasloužily publikovat. Předkládanou diplomovou práci plně doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou „A“.

PhDr. Jiří Štěpán, Ph.D.
Historický ústav FF UHK

V Hradci Králové 22. srpna 2017